

יום המכון תשע"ח

יום שלישי, כ"ו אדר תשע"ח, 13 במרץ 2018

65 שנים למכון אבשלום

ולכבודו של פרופסור שמואל אביצור ז"ל, מייסד המכון

70 שנה לתום המנדט ולהקמת מדינת ישראל

ב-14 במאי 1948 הפליג סר אלן גורדון קנינגהאם, הנציב הבריטי האחרון, מנמל חיפה וסיים באופן רשמי את 30 שנות המנדט הבריטי בארץ ישראל. כמה שעות קודם לכן הכריז דוד בן-גוריון, במוזיאון העיר תל אביב, על הקמת מדינת ישראל, החוגגת השנה 70 שנה להקמתה. לציון שני אירועים אלה, ואחרים, מקדיש מכון אבשלום את "יום המכון" בשנת ה-70 למדינת ישראל, לעיר חיפה וסביבותיה. במהלך היום נטייל ונסייר עם מיטב המדריכים ובמגוון מסלולים אשר יחשפו בפנינו חלק קטן מסיפורי העיר ואתריה.

תכנית היום:

חלקו הראשון של יום המכון יוקדש לסיורים במסלולים השונים, אשר ישלבו נופי אדם וטבע שונים. בחלקו השני של היום נתכנס יחדיו לאירוע סיום באודיטוריום תיכון אחוזה בחיפה ונהנה מאירוע סיום חווייתי של "מעבדה מוסיקלית" הרכב יהודי ערבי המחבר בין סגנונות מוסיקליים שונים בהפקת בית הגפן.

לוח זמנים:

- 07:00 – יציאה באוטובוס ממגרש החנייה הדרומי של מכללת לוינסקי לחינוך.
- 10:00-16:00 – סיורים בהתאם למסלולים המפורטים להלן.
- 16:30 – אירוע סיום באודיטוריום תיכון אחוזה עם הרכב "מעבדה מוסיקלית" הרכב יהודי ערבי בהפקת בין הגפן
- 19:30 – סיום משוער במכללת לוינסקי.

הנחיות:

- יש להירשם מראש, באמצעות טופס ההרשמה המצורף, לאחד מן המסלולים, המפורטים להלן. שימו מספר המקומות בכל מסלול מוגבל. כל הקודם זוכה! את הטופס ניתן להעביר בפקס שמספרו: 03-7411389
- כל נרשם יקבל לביתו אישור הרשמה וכן פרטים על הסיור בו ישתתף, כולל מספר האוטובוס אליו שובץ.
- נא להצטייד במזון ושתייה לכל היום, נעליים נוחות להליכה, כובע וביגוד לכל מזג אויר אפשרי.
- ייתכנו שינויים במסלולי הסיורים.

תחנות איסוף:

מגרש חנייה דרומי מכללת לוינסקי	7:00
צומת כפר שמריהו	7:10
מחלף נתניה צפון	7:20
מחלף בית חירות (תחנות אוטובוס אחרי גשר נעורים)	7:30
גבעת אולגה (<u>מתחת</u> לגשר הולכי הרגל)	7:40

דמי השתתפות:

190 ש"ח לאדם

תכנית הסיורים

מסלול מספר 1: "מצוירה נידחת למרכז אימפריאלי" – חיפה המנדטורית

בשנת 1918, עם כניסת היחידות ההודיות של הצבא הבריטי לחיפה, החלה תקופה של 30 שנה בהם הפכה חיפה מעיירת מחוז עות'מאנית לאחד ממרכזיה החשובים של האימפריה הבריטית. במהלך היום נבקר במגוון אתרים המעידים על תפארתה וקורותיה של העיר בתקופת המנדט הבריטי. בין האתרים בהם נבקר: בית העלמין ההודי, אתרי העיר התחתית, הדר הכרמל ובית הקברות חוף כרמל בו נעסוק בסוגיות המאבק היהודי-בריטי בשנות המנדט.

מדריך: ד"ר שי רוזן

מסלול מספר 2: "70 שנה לקרב על חיפה" – מורשת קרב בחיפה ובקריות

סיפור "הקרב על חיפה", אשר היווה נקודת מהפך משמעותית בשלבי המלחמה הראשונים, נדחק במהלך השנים לשולי התיעוד ההיסטורי של מלחמת העצמאות. במסגרת הסיור נעסוק במספר קרבות ומבצעים אשר שינו את תמונת המלחמה בצורה דרמטית ואשר נשכחו מלב וביניהם קרב רמת יוחנן, המארב לשיירת הנשק בקריית מוצקין, פעולת הלח"י בבתי המלאכה של הרכבת, מבצע 'מספריים', הקרב על גשר ראשמייה ובית הנג'אדה, ועוד.

מדריך: יגאל גרייבר

מסלול מספר 3: "150 שנה לנכחות ההגאית והצרמנית בחיפה"

בשלהי שנת 1868 עגנו בנמל חיפה שתי קבוצות אתניות ודתיות אשר השפיעו בצורה משמעותית על תולדותיה ונופה של חיפה. מערכת הקשרים בין קהילת החסידים הבהאית, שמקורה באיראן השיעית, וחברי קהילת ההיכל (הטמפלרים), הגרמנים-פרוטסטנטית יעמדו במרכז הסיור שישוטט בין שכונת כרמלהיים הגרמנית שעל הכרמל, הגנים הבהאים שסביב קבר הבאב, אתרי המושבה הגרמנית והרובע הפרסי של חיפה.

מדריך: קובי פלישמן

מסלול מספר 4: "העיר החדשה ואתונו של הסולטאן" – חיפה הצות'מאנית

במהלך התקופה העות'מאנית הפכה חיפה מכפר דייגים נידח לעיירה מתפתחת כאשר היא תופסת את מקומה של עכו לעיר הנמל המרכזית בצפון ארץ ישראל וכמוקד משיכה למגוון קבוצות אתניות ודתיות. במהלך הסיור נבקר באתרי העיר העות'מאנית כקריית הממשלה, תחנת הרכבת 'חיפה מזרח', אנדרטת פייסל, וואדי סאליב, מסגד א-גריינה, ככר חמרה, ההוספיס הגרמני ואתרי המושבה הגרמנית.

מדריך: ד"ר שמעון גת

מסלול מספר 5: "סיפורי בתים וטבע צירוני במרכז הכרמל"

הטמפלרים היו הראשונים להבין את יתרונותיו של הר הכרמל כמרחב מגורים המשתלב בסביבה טבעית ירוקה ונעימה אולם בתקופת השלטון הבריטי הפך הכרמל לאחד ממרכזי ההתיישבות היהודית החשובים בחיפה. במהלך הסיור נבקר בכמה מאתרי ההתיישבות במרכז הכרמל מלון הרצליה, בית רחל, אנדרטת אלכסנדר ברוולד, בית הכט, גן האם, בית רוטנברג, בית הנחושת ועוד. נסיים את היום באחד ממסלולי ההליכה בחיק הטבע המאפיינים את העיר.
מדריך: גלי נחום

מסלול מספר 6: "75 שנה לתוכנית המבצר האחרון"

במהלך מלחמת העולם השנייה הפך הכרמל למתחם צבאי-בריטי גדול אשר הגיע לשיאו עם בניית מתחמי 'המבצר האחרון', אשר נודעו לימים בציבור היהודי כ"מצדה על הכרמל". במהלך הסיור נעסוק בשיתוף הפעולה בין היישוב היהודי בארץ ישראל לשלטון הבריטי בזמן המלחמה, נתחקה אחר מערכת הביצורים הבריטים (כול מסלול הליכה בדרך המנדטורית, דרגת קושי רגילה) ונתהה כיצד תכנית בריטית לעצירת פלישה גרמנית מכיוון צפון הפכה "למצדה על הכרמל", שנועדה לעצור פלישה מדרום, בהיסטוריוגרפיה הציונית.
מדריכה: איריס זרטל

מסלול מספר 7: "הפסיפס האנושי בחיפה"

אחת המאפיינים המרתקים של חיפה הוא הגיוון האתני והדתי הגדול שיש בעיר בה נפגשים יהודים מכל העדות, מוסלמים ודרוזים, נוצרים, בני פלגים שונים, בהאים ובני הקהילה האחמדית. במהלך הסיור נתהה על מקור קדושתו של הכרמל, נבקר בחלק מאתרי הקודש של הקהילות הדתיות השונות ונחווה מאווירה הרב-דתית ורב-תרבותית של העיר. בין האתרים בהם נבקר: מערת אליהו, סטלה מאריס, הגנים הבהאים, שכונת כבאביר, וואדי ניסנאס ועוד.
מדריך: יואב אבניאון

מסלול מספר 8: "85 שנה לתנ"ך חיפה" – סיפורים ופרשיות סביב התנ"ך

בשנת 1933, בטקס צנוע, נחנך נמל חיפה שהפך במהרה לנמל המרכזי של ארץ ישראל ולאחד הנמלים החשובים של האימפריה הבריטית. דרך נמל זה הובא ארוננו של המלך פייסל, סמל הלאומיות הערבית, ומנגד שימש הנמל כשער הכניסה העיקרי ליהודים לארץ ישראל, אם באופן חוקי ואם כעולים בלתי לגאליים, דרך נמל זה התנהל רוב המסחר של ארץ ישראל בתקופת המנדט הבריטי ובאופן סמלי היה נמל חיפה המקום האחרון לנוכחות הבריטית במרחב. במהלך היום נעסוק באתרים וסיפורים שונים סביב הנמל כמחצבות עתלית, אנדרטת פייסל, תחנת הרכבת 'חיפה מרכז', תצפית מקמפוס הנמל ועוד.
מדריכה: ד"ר שולי לינדר-ירקוני

מסלול מספר 9: "הצקבות המסדר הכרמליטי בכרמל"

במהלך המאה ה-12 נוסד על הר הכרמל מסדר "גבירתנו של הר הכרמל", אשר מראשית צנועה של מספר נזירים בחגווי הסלע של נחל חייק צמח והפך לאחד המסדרים הקתוליים החשובים ביותר בעולם. במהלך הסיור נשוטט באתרים שונים הקשורים בהתפתחות המסדר ונבקר בנחל שיח, אתרי רכס סטלה מאריס, מנזר הכרמליתים, הכנסייה הכרמליתית בכיכר חמרה והכנסייה הקתולית בעיר התחתית.
מדריך: אביב הרצליך

מסלול מספר 10: "טבע ונוף בכרמל הגבוה" – מסלול הליכה הנחל חייק

נחל חייק, המתחתר משיאו של רכס הכרמל לכיוון הים, הנו אחד הנחלים המרשימים ביותר בכרמל והמשלב הכרות עם מרכיבי הנוף, הצומח והחי והאדם בכרמל. במהלך מסלול ההליכה נכיר חלק ממגוון הסלעים המרכיבים את הכרמל, נעסוק בתופעות גיאומורפולוגיות שונות, נתחקה אחר פעילות האדם במרחב ונהנה ממגוון הצומח ומקטעי הפריחה לאורך המסלול. (מסלול בדרגת קושי בינונית)
מדריך: עודד רענן

טופס הרשמה - יום המכון תשע"ח
יום שלישי, כ"ו אדר תשע"ח, 13 במרץ 2018

הריני מבקש להירשם ליום המכון, למסלול:

סמן X	סיור מס'	שם הסיור
☐	1.	"מעייירה נידחת למרכז אימפריאלי" – חיפה המנדטורית – ד"ר שי רוזן
☐	2.	"70 שנה לקרב על חיפה" – מורשת קרב בחיפה ובקריות – יגאל גרייבר
☐	3.	"150 שנה לנוכחות הבהאית והגרמנית בחיפה" – קובי פליישמן
☐	4.	"העיר החדשה ואתונו של הסולטאן" – חיפה העות'מאנית – ד"ר שמעון גת
☐	5.	"סיפורי בתים וטבע עירוני במרכז הכרמל" – גלי נחום
☐	6.	"75 שנה לתוכנית המבצר האחרון" – איריס זרטל
☐	7.	"הפסיפס האנושי בחיפה" – יואב אבניאון
☐	8.	"85 שנה לנמל חיפה" – סיפורים ופרשיות סביב הנמל – ד"ר שולי לינדר-ירקוני
☐	9.	"בעקבות המסדר הכרמליטי בכרמל" – אביב הרצליך
☐	10.	"טבע ונוף בכרמל הגבוה" – מסלול הליכה בנחל חייק – עודד רענן

דמי השתתפות (לאדם): 190 ש"ח. מספר משתתפים: _____ סה"כ לתשלום: _____

נא לפרט את שמות כל המשתתפים ומספרי ת"ז שלהם:

שם פרטי ומשפחה: _____ ת"ז: _____
mail: _____ נייד: _____

שם פרטי ומשפחה: _____ ת"ז: _____
mail: _____ נייד: _____

הוראת תשלום (סמן):

המחאה, מזומן, כרטיס אשראי מסוג: _____ מספר: _____
בתוקף עד: _____ מס' ת.ז. של בעל הכרטיס: _____

הערה: הנני מסכים לקבל דואר אלקטרוני ממכון אבשלום, בהקשר ליום זה ועדכונים נוספים

תחנות איסוף - נא סמן ב-X	נוהל ביטול:
7:00 מגרש חנייה דרומי מכללת לוינסקי ☐	עד לתאריך 2/3/18 יגבו 30% דמי ביטול לכל נרשם.
7:10 צומת כפר שמריהו ☐	מתאריך 3/3/18 יגבו 50% מעלות דמי ההשתתפות.
7:20 מחלף נתניה צפון ☐	מתאריך 12/3/18 יגבו 75% מעלות דמי ההשתתפות.
7:30 מחלף בית חרות (תחנות אוטובוס אחרי גשר נעורים) ☐	ביטול ביום האירוע לא מזכה בהחזר.
7:40 גבעת אולגה (מתחת לגשר הולכי רגל) ☐	

תאריך: _____ חתימה: _____